

NADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-1 15-6
Administracja 10-1 14-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 146 Rok I
GRODNO
wtorek 30 grudnia 1924 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpalitowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówniku, obowiązuje wszystkie już przyjęte za mówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

S. N. J. Gabriel Narutowicz Życiorys.

Jako Minister robót publicznych odrzucał zaimponował swoim podwładnym niezwykłą pracowitością i umiejętnością pracy nabytą w Szwajcarii.

Przedewszystkiem zerwał z projektami mającymi na celu wielkie roboty, następnie dokonał zasadniczej reorganizacji ministerstwa, podnosząc sprawność i wydajność pracy, a równocześnie redukując personel, to samo czynił w prowincjonalnych urzędach Min. Rob. Publ.

Równoległe z pracą organizacyjną rozwijała się i praca praktyczna. Przedewszystkiem zwrócił uwagę na odbudowę dróg, oraz zniszczonych wsi i miast.

Mimo tak znacznej redukcji personelu, dokonano w dziedzinie odbudowy olbrzymie roboty, z liczby półtora miliona zniszczonych budowli odbudowano do końca roku 1923 blisko połowę.

„Jeżeli mimo to akcja ta znalazła wielu krytyków i nieprzyjaciół, pisze w swym wspomnieniu Wice-minister Rybczyński, to przyczyną tego było, że ś. p. Narutowicz sam kryształowo uczciwy zanadto wierzył ludziom i na nich się zawiódł. Dopiero pod koniec swego urzędowania Narutowicz zabrał się z całą surowością do łepienia nadużyć.

Działalność Narutowicza jako Ministra Rob. Publ. była zakrojona na szeroką skalę, przez człowieka wielkiej miary wiedzy i doświadczenia, nie należał on do kategorii tych fachowców, którzy po za swoją specjalnością niczem się nie interesują.

Był on nie tylko wielkim inżynierem, ale i wielkim Obywatelom obejmującym bacznym wzrokiem szerokie horyzonty, doskonale orientującym się w całokształcie potrzeb ukochanej Ojczyzny.

Autorytet Narutowicza rósł w miarę tego, jak z biegiem czasu stawał się jednym z najstarszych ministrów polskich.

Liczone się z jego zdaniem w sprawach polityki zagranicznej, uświatowej i wewnętrznej.

Wychowany w atmosferze szerokich swobód obywatelskich i w jamnej tolerancji nie mógł pogodzić się z metodą walki dwuch

skrajnych obozów w Polsce, tak ostro przeciwko sobie występujących.

Brzydził się krańcowym szowinizmem, a tem samem był zwolennikiem tolerancji wobec mniejszości narodowych, pragnął by w Polsce zapanały prawa i swobody szczerze demokratyczne, które by zbliżyły duchową Polskę z Europą zachodnią.

Za lekarstwo, przeciwdziałające starcom dwuch przeciwnych obozów uważał stworzenie silnego centrum.

Z ludźmi ideowo zbliżonemi postanowił zorganizować takie stronnictwo demokratyczne pod nazwą „Unji demokratyczno narodowej”. Deklaracje polityczną tego stronnictwa można uważać za wyraz politycznych i społecznych przekonań Narutowicza.

„Chcemy przewyciężyć tradycyjną polską niechęć względem Państwa, chcemy wypełnić wybujały egoizm partyjny, rozwijający się kosztem poczucia państwowości i wpoić w każdego mieszkańca Polski przekonanie, że winien ustawić i organom Państwa posłuch i szacunek; chcemy, by Polska, nawiązując do swych tradycji najlepszych, wzorowała się na krokach na czele ludzkości narodach Zachodu”.

Takie były poglądy Narutowicza „Wszystko dla Państwa”. Jako polityk czynny Narutowicz wystąpił w 1922 r. na tle sprawy Wileńskiej, na którym ścierały się w Polsce dwa prądy, jeden dążący do incorporationi ziemi Wileńskiej, drugi pragnący aby ludność miejscowa dała sama wyraz swej woli połączenia się z Polską. Narutowicz był zwolennikiem tej drugiej koncepcji, gdyż całkowicie podzielał linię polityki zagranicznej Naczelnika Państwa.

W tak ważnej sprawie został wybrany jako delegat przez Radę Ministrów co wymownie świadczy o zaufaniu do jego taktu i rozumu, wybór ten okazał się nad wyraz szczęśliwym. Narutowicz osiągnął bowiem, ostateczne powodzenie i zyskał ogólną aprobatę Rady Ministrów.

Bacność! Czy zamówiłaś już boty na zimę?

Pracownia Obuwia

„J. Ruźniak”

przy ul. Dominikańskiej 25. m. 28 (w podwórzu)

== POLECA ==

Wykwintne obuwie różnych rodzajów i gatunków po cenach umiarkowanych. Wykonanie solidne i punktualne.

Boty! Boty! Boty! Boty! Boty! Boty!

Najnowsze fasony. Gwarant. za trwałości.

W tym czasie stan Jego zdrowia pogarszał się z dnia na dzień, dla zażegnania katastrofy starał się o urlop na wyjazd do Szwajcarii; lecz odpoczynek ten został niespodzianie przerwany powołaniem go do reprezentowania Polski w Genewie.

Narutowicz w delegacji polskiej edruzu zajął stanowisko przodujące, odegrał w tym dużą rolę, fakt, że na tym międzynarodowym raucie politycznym nazwisko Jego było powszechnie znane i cenione.

Autorytet, jaki posiadał w tem wielkim zgromadzeniu szybko się ujawnił. Jak wiadomo delegacja polska wyszła z tej konferencji obronną ręką, w czem była wielka zasługa Narutowicza.

Te powodzenia wyrobiły Narutowicowi opinię wytrawnego dyplomaty, to też gdy nastąpił przewrót kryzys gabinetu Lönikowskiego, Naczelnik Państwa zaproponował Narutowicowi tę Ministera Spraw Zagranicznych.

Traktowanie swej pracy, jako żołnierskiej powinności kazało mu stanąć na stanowisku mimo groźnego stanu zdrowia, które podtrzymywał forsownymi lekami, gdy przyjaciel Jego major Polkowski zaklinał by podał się do dymisji, Narutowicz odpowiedział „Dla was wójna była w polu i żaden nie tłumaczył się chorobą, dla mnie wojna jest teraz i zejść z posterunku nie mogę”.

Godną jest przytoczenia charakterystyka Narutowicza, jako Ministra Spraw Zagranicznych skreślona przez Dyr. Dep. politycznego pr. f. Kętrzyńskiego „Ś. p. Gabriel Narutowicz, którego prace, jako Ministra Spraw Zagranicznych miłtem sposobność w ciągu paru miesięcy,

jako najbliższy jego współpracownik obserwować, przystępował do tego ciężkiego zadania nie tylko pełen wiary i otuchy, ale z pełnem przeświadczeniem wszystkich bliżej go znających, że jest on do niej przygotowany. Znacomity uczone o europejskiej sławie, znający doskonale Zachód, mający tam poważanie prawdziwe i szerokie stosunki, żyty był z obracaniem się na terenie międzynarodowym, przyczem znajomość w słowie i piśmie *dziewięciu języków* znakomicie ułatwiała mu to zadanie.

Trzeba wyznać, że o wadach i zaletach swego nowego aparatu był doskonale przez swego poprzednika poinformowany, orientował się w nim od pierwszych chwil swego urzędowania i okazywał mu zaufanie większe może, aniżeli go miało wielu urzędników Ministerstwa względem niefachowego Ministra. Nastroj ten trwał niezmiernie krótko; kilka dni wystarczyło, by ś. p. Narutowicz podbił sobie serca wszystkich swych blizkich i dalszych współpracowników.

Urok, jaki wywierał, rozproszył wszelkie obawy czy uprzedzenia; zjednał mu wszystkich bez wyjątku, nawet politycznie najdalej stojących. Mogę zapewnić, że zaufanie wzajemne, jakie wyrosło na tle wspólnej pracy było z obu stron szczerze i głębokie, a niezmierny takt, dobroć i serdeczność ojcowska, za jaką odnosił się on do swych podwładnych, pozwalała mu niejednokrotnie w bardzo drażliwych sytuacjach panować nad tak zwykła trudnemi i przykreimi sprawami personalnemi.

KRONIKA

Teatr Miejski

Dzisiaj komedia Kraszewskiego „Radziwiłł panie Kochanku” grana z ogromnym powodzeniem w zeszłym sezonie. W roli tytułowej, pełnej szczerego sentymentu i szampańskiego humoru ujrzymy p. Dąbrowskiego a dzielnie mu sekundują p. Kidawska, Mori, Zięciukiewicz, Czernański, Wasilewski i inni.

W próbach świetna farsa „Magdalenki” i komedia Niemieckiego, autora „Świt dnia i nocy” „Galganek”.

Premjery w przyszłym tygodniu. Dnia 16 stycznia dyrekcja zapowiada prawdziwą ucztę artystyczną, wystawiając „Wesele” St. Wyspiańskiego, na całej kulturalnej oświato- we naszego O. K.

Podziękowanie

Na przesłane 180 zł. osiągnięte z koncertu - balu urządzonego w dniu 3-m b. m. na korzyść studentów Rosjan, inicjator imprezy Kraczkiewicz otrzymał następujące pismo:

Szanowny Panie.

Zarząd Związku Studentów Rosjan w Polsce, niniejszym wyraża najserdeczniejszą wdzięczność zarówno Panu jako głównemu organizatorowi koncertu - balu urządzonego w Grodnie w dn. 3 grudnia r. b. jak i wszystkim uczestnikom części koncertowej pp.: A. Mozolewski, E. Kucharczukównie, pp.: Aleksandrowi, orkiestrze składającej się z rosyjskich oficerów, K. Kryłowowi, M. Brunerowi, C. Budzka oraz całej rosyjskiej kolonii Grodna, która dała dowody współczucia dla losu rosyjskich studentów w Polsce, której na ręce Pańskie zaszliśmy serdeczne pozdrowienia i życzenia możności jaknaj- szybszego powrotu do naszej ukochanej ojczyzny.

Szczerze wdzięczni:

Prezes W. Orłinkow.

Sekretarz U. Wieliczko.

Walne Zebranie

W dniu 5 bm. odbyło się walne zebranie pracowników miejskich, na którym ostatecznie przyjęto statut omawiany poprzednio w naszym piśmie i wybrano władze.

Do Zarządu weszli pp.: S. Kołdecki, A. Talhejm i R. Sawicki. Do Komisji Rewiz. pp.: Dowgird, Czarnański, Swiderski, jako zastępcy pp.: Braun, J. Sawicki i Szopski. Do Sądu Koleżeńskiego pp.: Czarnański, Kołdecki, Kuno, Talhejm, Stępniewski i Suchowlański.

Wpisowe określono na 10 zł. składki członkowskie (zwrotne) 2% miesięcznie od poborów służbo- wych.

Dnia 19 XII statut złożony został w Starostwie celem zalegalizowa- nia. Na zebraniu omawiano projekt wydania ankiety na temat wykładów ogólnie kształcących, która w rezultacie była by wyrazicielką ży- czeń pracowników miejskich co do rodzaju wykładów jakich pragnęli by mieć.

Podatek od psów

(Wyciąg z uchwały R. M.)

Przedmiotem opodatkowania są psy, należące do mieszkańców m. Grodna.

Do uiszczenia podatku obowiązani są właściciele.

Od podatków wolne są:

a) szczenięta, liczące mniej niż 8 tygodni.

b) jeden pies łączuchowy do pilnowania gospodarstwa, trzymany na uwięzi.

c) psy będące w posiadaniu władz państwowych lub samorządowych.

d) psy, należące do przebywających w obrębie m. Grodna nie dłużej niż 4 tygodnie.

e) psy, stanowiące przedmiot handlu w przedsiębiorstwie, zajmującym się sprzedażą psów.

f) psy, należące do przedstawicieli państw obcych.

Podatek wynosi rocznie:

a) za każdego pierwszego psa, podlegającego opodatkowaniu 10 zł.

b) za każdego drugiego psa, podlegającego opodatkowaniu 20 zł.

c) za każdego trzeciego psa, podlegającego opodatkowaniu 30 zł.

d) za każdego następnego psa, podlegającego opodatkowaniu 30 zł.

Podatek płatny jest jednorazowo za cały rok.

Tania — Ładna — Mocna

bieliznę męską można nabyć

tylko w Spółdzielni Wojskowej

ulica Dominikańska № 1

Sprzedaż hurtownia i detaliczna dla wszystkich.

22-30

Zgubiono

w ubiegłą sobotę w nocy w przejeździe z ulicy Hołowej na Orzechowej 2 kolumny z białych lisów. Znalazca proszony jest o zwrot za wynagrodzeniem do redakcji.

Osoby pragnące wstąpić

do organizującego się „Kółka dramatycznego i operetkowego” proszone są o podanie swych adresów. Organizuje się cykl przedstawień w Grodnie i innych miastach P. Kraczkiewicz, Puszkina 28.

Pokoju poszukuję w okolicy D.

O. K. III. Mogę udzielić lekcji na skrzypcach. Wiadomość w redakcji „N. K. P.”

Siostra miłosierdzia

z długoletnią praktyką, studentka medycyny, może przyjąć dysur przy chorych, kłobi zastrzyki, masaż i t. d. Dzielnia 4. Kren.

Meridol

Esencja złotowa Sp Melliss. Comp. marki ochronnej „MERIDOL”. Znany i ulubiony środek domowy, oddaje wielkie zasługi przy bólu głowy, zębów, reumatyzmie, iszjacie niedomaganiu żołądka

Marka ochronna. i zażycie. Do nabycia w aptekach i składkach aptecznych. Główny skład, Grzegorzowa 1. Orden. Sprzedaż doz. wed. ust. Min. Zdr. Publ.

Obwieszczenie o licytacji

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Grodnie na powiat grodzieński, Stanisław Ziemiak, zamieszkały w Grodnie przy ul. Grandziokiej 29, ogłasza, że dnia 12 stycznia 1925 roku od godz. 10-aj rano w majątku Pyski, gminy Hoła, powiatu grodzieńskiego, sprzedawane będą z publicznej licytacji ruchomości, składające się z lokomobili ośmioosobowej firmy „Heinrich Lanz Maschinen” i młocarni firmy „Erica”, należące do Kazimierza Rysymonta, oszacowane łącznie na 500 zł. Spis rzeczy i ich oszacowanie mogą być przejrane na miejscu w dniu licytacji.

Grodno, dnia 20 grudnia 1924 r.

Komornik (—) St. Ziemiak.

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. grudeń

Rozkład jazdy pociągów

ważny od 1 czerwca 1924 r.

Linia	Nr	przbycie	odejście
Grodno — Wolkowysk	253/254	13.08	16.36
Zemgale — Warsz. Gł.	702 pos.	1.09	1.17
Wilno — Warsz. Wil.	712	4.30	4.45
Warsz. Gł. — Zemgale	701	4.33	4.43
Warsz. Wil. — Suwałki	731/734	6.02	6.37
Warsz. Wil. — Wilno	711	7.05	7.20
Warsz. Wil. — Zemgale	713	14.51	15.01
Zemgale — Warsz. Wil.	714	15.02	15.12
Suwałki — Warsz. Wil.	732/734	23.13	23.48
Grodno — Jeziory			6.50
Jeziory — Grodno		17.15	
Grodno — Suwałki	251/253		17.55
Suwałki — Grodno	252/257	11.55	

Taksa dorożkarska

w dzień w nocy

- 1) Za jazdę ze st. kolejowej Grodno do śródmieścia i odwrotnie zł. 1 gr. 10
- 2) Za kurs w mieście „ 0 „ 75
- 3) Za godzinę jazdy z przerwami „ 3 „ „ 4 „ 50
- 4) Za jazdę na krańce miasta t. j. na Pohulanę, Rzeźnię, Nową Kolonję, przedmieście i Wiackie koszary „ 1 „ 10 „ 1 „ 90

UWAGA: Taksa rozumie się przy ilościach od 1-3 osób z bagażem do 20 kg. Przy większych ilościach osób i bagażu — według umowy

Czytajcie „Nadnieński Kurjer Polski”

Reklama jest dźwignią handlu i przemysłu

Kino **LIRA** FiIm konkursowy **Tydzień miłości** Erotyczny dramat w 8 aktach w roli gl. **E. Hamersztejn**

Kino **Saturn** Motto: I niesie w dal kwiat. wichru, ostry wiew... Chryzantem gdy spadł, nie wraca na krzew... **Bajka o miłości** Dramat erotyczny z życia rosyjsk. w rolach główn. **Wiera Chołodnaja, Połonski, Maksimow, Runicz i in.**